

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

ING. MÁRIA WEISZEROVÁ

VYUŽITIE AKTIVIZUJÚCICH VYUČOVACÍCH METÓD V ODBORNÝCH PREDMETOCH

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Prešov

2013

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: Ing. Mária Weiszerová

Kontakt na autora: Stredná priemyselná škola dopravná, Hlavná 113, 040 01 Košice
weiszerm@gmail.com

Názov OPS/OSO: Využitie aktivizujúcich vyučovacích metód v odborných predmetoch

Rok vytvorenia OPS/OSO: 2013

Odborné stanovisko vypracoval: Mgr. Milan Hovanec

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov. Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

vyučovacia metóda, aktivizujúce vyučovacie metódy, odborné vzdelávanie, odborné predmety, kľúčové kompetencie, prípadová štúdia, problémová úloha, projektové vyučovanie, učenie v praxi, exkurzia, riadené písanie poznámok, opakovanie naučenej látky, tvorivosť

Anotácia

Obsahom tejto osvedčenej pedagogickej skúsenosti je prostredníctvom praktickej aplikácie aktivizujúcich vyučovacích metód v odborných predmetoch ukázať možnosti učiteľa týchto predmetov, ako rozvíjať kľúčové kompetencie žiaka. Učiteľ pomocou aktivizujúcich vyučovacích metód pomáha žiakovi získať nielen požadované odborné vedomosti, zručnosti a všeobecné spôsobilosti pre prax, ale rozvíja aj osobnosť žiaka, jeho sebavedomie, tvorivosť, samostatnosť a pod.

OBSAH

Úvod	5
1 AKTIVIZUJÚCE VYUČOVACIE METÓDY.....	6
1.1 Odborné vzdelávanie a vyučovacie metódy.....	6
1.2 Opis vyučovacích metód využívaných v odborných predmetoch	8
2 OPIS OSVEDČENEJ PEDAGOGICKEJ SKÚSENOSTI.....	15
2.1 Prípadová štúdia... ..	15
2.1.1 Téma: Taxislužba	15
2.1.2 Téma: Vianočná logistika.....	16
2.1.3 Téma: Doprava v Tatrách	17
2.2 Problémová úloha	19
2.2.1 Téma: Obstarávacía logistika.....	19
2.2.2 Téma: Optimálne umiestnenie distribučného skladu	20
2.3 Projektové vyučovanie	21
2.3.1 Téma: Zasielateľská a logistická firma	21
2.3.2 Téma: Rozšírenie podnikateľských aktivít vo firme	22
2.4 Učenie v praxi (exkurzia)	23
2.4.1 Téma: Zásobovanie	23
2.4.2 Téma: Činnosť zasielateľskej a logistickej firmy.....	24
2.5 Metóda „Riadené písanie poznámok“	25
2.5.1 Téma: Logistické služby v osobnej doprave	25
2.6 Metóda opakovania naučenej látky.....	27
2.6.1 Téma: Základné pojmy dopravy	27
2.7 Metóda „Čo bolo v novinách“	28
2.7.1 Téma: Doprava v každodennom živote	28
2.8 Metóda „3P – Pozri, Porozmýšľaj, Popíš“	28
2.8.1 Téma: Technická základňa v doprave	28
Záver	30
Zoznam bibliografických zdrojov	31

ÚVOD

„Cieľom vzdelávania by malo byť vytvárať ľudí, ktorí sú schopní tvoriť nové veci a nie opakovať to čo robili predošlé generácie. Potrebujeme kreativitu a vynaliezavosť.“

Jean Piaget

Absolventi stredných odborných škôl už pri prijímacích pohovoroch s budúcim zamestnávateľom musia preukázať schopnosti riešiť problémové úlohy, navrhovať riešenia, vypracovať plány, prezentovať výsledky i svoje získané poznatky a zručnosti.

Výborné jazykové znalosti, tvorivosť a zodpovednosť, sú tri z viacerých najdôležitejších požiadaviek, na ktoré kladú budúci zamestnávatelia, okrem odbornosti, dôraz pri prijímaní do zamestnania. Okrem toho je to tímová práca, práca s informačno-komunikačnými technológiami, komunikatívnosť a samostatné rozhodovanie.

Splniť všetky tieto požiadavky nie je veľmi jednoduché. Závisí to v prvom rade od žiaka, aké sú jeho vrodené schopnosti, aké sú jeho postoje k učeniu a k práci a v neposlednom rade závisí to od toho, do akej školy chodí, akí sú učitelia, ako prebieha vyučovacia hodina a pod.

Ako získať dobré a výborné jazykové znalosti to ponechávam odborníkov na vyučovanie cudzích jazykov, rozvinúť tvorivosť žiaka, naučiť ho zodpovednému prístupu k práci i k životu, pracovať v tíme, využívať efektívne informačno-komunikačné technológie to je už úlohou učiteľov odborných predmetov,

Na základe svojich dlhoročných pedagogických skúseností vo vyučovaní odborných predmetov a úspešnosti realizácie viacerých z aktivizujúcich vyučovacích metód v odborných predmetoch sa chcem podeliť s touto mojou osvedčenou pedagogickou a odbornou skúsenosťou. K tomu prispieva aj fakt, že v odbornej literatúre, odbornej tlači je málo príkladov na konkrétne príklady využitia aktivizujúcich vyučovacích metód na hodinách odborných predmetov so zameraním na dopravu, zasielateľstvo, logistiku a prax. Napr. odborný predmet prax by žiaci mali absolvovať vo vybraných zasielateľských a dopravných firmách tak, že sledujú činnosť jednotlivých pracovníkov a vykonávajú menšie úlohy. Vzhľadom na kumulovanie funkcií a množstvo práce sa stáva, že pracovníci firmy nemajú čas sa venovať žiakom, preto sa prevádzková prax realizuje aj formou fiktívneho pracoviska, kde učiteľ by mal využívať nové moderné vyučovacie metódy, aby tieto hodiny sa nestali kópiou cvičení z odborných predmetov.

Pre teoretické východisko osvedčenej pedagogickej skúsenosti je potrebné v úvode popísať moderné aktivizujúce vyučovacie metódy a zároveň zdokumentovať, ktoré kompetencie sa rozvíjajú pomocou nich u žiakov.

Osvedčená pedagogická skúsenosť je určená pre cieľovú skupinu, ktorou sú učitelia odborných predmetov, učitelia všeobecno-vzdelávacích predmetov ako aj žiaci stredných odborných škôl. Cieľom tejto práce je ukázať, že aj tzv. suchopárne témy, resp. hodiny možno oživiť správnou vyučovacou metódou tak, že to žiakov zaujme a umožní im získať požadované vedomosti a zručnosti.

1 AKTIVIZUJÚCE VYUČOVACIE METÓDY

„Učiteľ je architektom a staviteľom vyučovacej hodiny, je tvorcom, dokáže z vyučovacej hodiny uskutočniť dielo pedagogického majstrovstva, alebo naopak, nezáživnú znechucujúcu činnosť.“ (Mojžíšek, L., 1984, s. 79)

Definícia pojmu **metóda** z technickej a ekonomickej praxe sa dá aplikovať aj na vyučovanie, t. j. metóda je uvedomelý a cieľavedomý postup, určitým spôsobom usporiadaná činnosť alebo usporiadanie operácií, pretvárajúcich východiskové danosti istej cieľavedomej činnosti na jej zamýšľaný (čiastočne alebo úplne realizovaný) cieľ. Zároveň môžeme povedať, že vyučovacia metóda je určitý logistický systém, kde prvkami sú učiteľ a žiak, učivo ako aj materiálne prostriedky a väzbu medzi nimi vytvárajú vyučovacie činnosti učiteľa na jednej strane a učebné aktivity žiakov na strane druhej. Výstupom je dosiahnutie stanovených cieľov výučby.

Vyučovacia metóda je vlastne uvedomelý postup ako **dosiahneme cieľ** na základe cieľavedomej a organizovanej činnosti učiteľa a žiakov.

Hilgerman (1996) definoval cieľ, ako stav, ku ktorému človek smeruje, alebo stav, ku ktorému má zameraný, postavený nejaký plán.

Vo väčšine prípadov cieľ sa dá dosiahnuť dá rôznymi spôsobmi. Z toho vyplýva, že aj ciele výučby sa môžu dosiahnuť rôznymi vyučovacími metódami.

1.1 Odborné vzdelávanie a vyučovacie metódy

„Učenie je aktívny proces – učíš sa praxou ! inak všetko rýchlo zabudneš.“
Dale Carnegie

Príprava absolventov stredných odborných škôl pre trh práce tak, aby boli schopní bezprostredne po skončení štúdia priamo vstúpiť do pracovného procesu a vzbudiť záujem žiakov o odborné vzdelávanie, je úlohou nielen pre školy ale aj pre zamestnávateľov, čo dokumentuje napr. aj v zákon č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave v znení neskorších zmien.

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny na stránke www.istp.sk zverejnilo okrem zoznamu pracovných pozícií, ich pracovné činnosti atď. aj kompetencie, t.j. požadované odborné vedomosti, zručnosti a všeobecné spôsobilosti pre jednotlivé pracovné pozície.

Tento zoznam požiadaviek je dobrou východiskovou pozíciou aj pre vytvorenie profilu absolventa tej – ktorej strednej odbornej školy, vypracovanie školských vzdelávacích programov ako aj podkladom pre vyučovanie odborných predmetov.

Pri vyučovaní odborných predmetov je veľmi dôležité uvedomiť si, že je to dvojsmerný proces. Na jednej strane je žiak, ktorý má svoje potreby a na druhej strane je učiteľ, ktorý vyučovacími metódami sa snaží uspokojiť jeho potreby. Zároveň tu pôsobia vonkajšie vplyvy – požiadavky rodičov, budúcich zamestnávateľov, školy, atď.

Podľa môjho názoru autor Geoffrey Petty (2008), ktorý uvádza v publikácii Moderní vyučování mnemotechnickú pomôcku **VYUČOVAŤ?** pre získanie zručností na výkon určitých činností, veľmi presne vystihol vyučovanie odborného predmetu z pohľadu žiaka:

VY Vysvetlenie:

žiaci potrebujú vedieť, prečo sa zručnosť vykonáva tak, ako sa vykonáva, a okrem toho majú získať všetky dôležité informácie, ktoré sú s ním spojené.

U Ukážka:

žiaci musia presne zistiť, čo sa po nich žiada a ako to majú vykonať. Tieto podrobnosti si obvykle najlepšie osvojujú pomocou praktickej ukážky, ako sa daná vec vykonáva („ako na to“). Ukážky správneho postupu slúžia ako modely, ktoré možno napodobňovať alebo preberať. Ich cieľom je zoznámiť žiakov so všetkými podrobnosťami činnosti.

Č Činnosť:

žiaci musia zručnosti používať, t. j. precvičovať.

O Oprava a kontrola:

praktické precvičovanie musí byť kontrolované a opravované samotnými žiakmi a tiež učiteľom.

V Vybavovacie pomôcky:

žiaci potrebujú poznámky, ktoré by im vec neskôr pripomenuli napr. vytlačené resumé, knihy, kazety atď.

A Aktívne opakovanie:

rekapitulácia a precvičovanie už prebratej látky je nevyhnuté, ak chceme aby žiaci túto látku nezabudli.

(Ď)T Testovanie:

zručnosť musí byť vyskúšaná v reálnych podmienkach, aby žiak aj učiteľ si boli istí, že ju úspešne zvládli.

?

žiaci vždy potrebujú mať možnosť si vyjasniť pochybnosti **otázkami**.

Prvky vyjadrené v tejto pomôcke sú skúsenosťami žiaka a sú návodom na uplatnenie vhodných aktivizujúcich vyučovacích metód pre učiteľa tak, aby žiak bezpečne a dokonale zvládol praktickú zručnosť.

Vyučovacie metódy sú veľmi dôležité pri pedagogickej komunikácii medzi učiteľmi a žiakmi, ako aj na rozvíjanie kľúčových kompetencií žiakov, ktoré sú definované v Školských vzdelávacích programoch, ako v systéme požiadaviek na žiakov → absolventov → budúcich pracovníkov – ktoré sú uvádzané v požiadavkách zamestnávateľov. Medzi kľúčové kompetencie patrí napr. schopnosť riešiť problémy, pracovať v tíme, schopnosť analyzovať, komunikovať atď.

Preto je veľmi dôležité, aby učitelia odborných predmetov vo vyučovacej hodine používali také vyučovacie metódy, ktoré v plnej miere rozvíjajú a zdokonaľujú tieto kompetencie.

Učiteľ odborných predmetov v súčasnosti už by nemal pôsobiť ako neomylná autorita odovzdávajúca predpísané vedomosti, klasickým spôsobom vytvárajúca schopnosti a návyky, ale ako poradca a stratég, ktorý svojou osobnosťou rozvíja ich schopnosti a záujmy, usmerňuje k tvorivosti a k úspechom v učení a v práci.

Aj Štátny pedagogický ústav v Konceptii tvorby nového kurikula v časti Organizačné spôsoby a metódy výučby ponúka novší prístup chápania organizačných foriem vyučovania.

Zároveň špecifikuje, že pre usporiadanie výučby sú dôležité dve hľadiská:

1. s kým a ako učiteľ pracuje
(výučba hromadná, individuálna, prípadne do akej miery sa darí výučbu individualizovať – výučba skupinová, párová, samoštúdium, do akej miery je podporovaná spolupráca žiakov – výučba kooperatívna)
2. kde výučba prebieha
(tradičná alebo špecializovaná odborná učebňa, prirodzené prostredie, domáce prostredie a pod.).

Z predchádzajúceho textu by som vybrala a zdôraznila jedno slovo „**aktívne**“, t. j. aktívna účasť a spoluúčasť žiaka na získaní vedomostí a poznatkov. Okrem toho každý žiak musí byť schopný spoznať svoje možnosti a schopnosti, aby sa dokázal presadiť v súčasnom rozporuplnom svete, svete nových situácií, požiadaviek a nádejí a nájsť si v ňom svoje miesto. Tu vidím veľmi dôležitú úlohu učiteľa - nielen vyučovať t. j. odovzdávať učivo, ale aj naučiť učiť sa, t. j. aplikovať vo vyučovaní také aktívne procesy zamerané na žiakov, žiaka tak, že „donúti“ žiaka chtiac-nechtiac vytvárať na základe informácií a skúseností získaných z tohto učiva svoju vlastnú zmysluplnú a viacnásobne prepojenú sieť znalostí.

Pri aktívnom vyučovaní žiaci študujú myšlienky, pracujú s textom, riešia problémy a aplikujú získané vedomosti do praxe.

1.2 Opis vyučovacích metód využívaných v odborných predmetoch

Harausová (2011) uvádza ako najvhodnejšie a najčastejšie vyučovacie metódy, ktoré sa dajú využiť vo výučbe odborných predmetov:

Informačno-receptívna metóda - učiteľ rôznymi prostriedkami sprostredkuje žiakom hotové informácie a žiaci ich prijímajú najmä zrakom a sluchom.

Reproduktívna metóda - pomáha dosiahnuť trvácnosť vedomostí pomocou opakovania. Žiaci dostanú úlohy na riešenie podľa predloženého vzoru, ktoré predtým vyriešil učiteľ.

Problémový výklad - učiteľ vysvetľuje, ako vznikol daný problém, ako je možné ho riešiť, vyslovuje hypotézy, overuje ich pravdivosť, experimentuje, vyslovuje závery.

Metóda čiastočne výskumno-heuristická - učiteľ nastoľuje problém, žiaci vyslovujú hypotézy, navrhujú spôsoby riešenia, vyvodzujú závery, odhaľujú súvislosti medzi javmi.

Metóda výskumná - učiteľ nastoľí problém, žiaci samostatne hľadajú riešenia všetkých etáp problémovej úlohy.

Vysvetľovanie (výklad) - učiteľ jednoducho a zrozumiteľne oznamuje žiakom potrebné pokyny, údaje, podstatu pracovných úkonov, operácií, postupov, predmetov, javov a procesov, vnútorných vzťahov a súvislostí, príčin a dôsledkov.

Rozprávanie - je živý, silne emocionálny spôsob výkladu. Je vždy konkrétne, názorné, založené na faktoch.

Opis - učiteľ udáva konkrétne fakty a skutočnosti (napríklad opis pracovného náradia).

Rozhovor – položením otázok učiteľ pomáha žiakom systemizovať nové učivo na základe ich doterajších vedomostí, dávať ich do nových súvislostí a vzťahov, ktoré vedú k ich riešeniu.

Diskusia – komunikácia medzi učiteľom a žiakmi, ktorej podstatu tvorí výmena informácií a názorov medzi učiteľom a žiakmi na zvolenú tému.

Demonštračné metódy – učiteľ predvádza a demonštruje žiakom reálne objekty, modely, pracovné úkony, operácie tak, aby žiaci získali úplnú predstavu o ich funkcii, použití alebo správnom prevedení.

Pozorovanie – žiaci pozorujú predmety, javy, procesy, robia si záznamy, porovnávajú, hodnotia a vyvodzujú závery.

Manipulácia s predmetmi – žiaci na vyučovaní narábajú s rôznymi predmetmi, napríklad zo súčiastok montujú konečný predmet, funkčný predmet demontujú na súčiastky.

Praktické metódy – metódy praktickej činnosti, ktoré sú charakteristické konkrétnou a vecnou aktivitou žiakov, ktoré je zdrojom ich poznania, napríklad – murovanie, zváranie, pitvanie, flambovanie ovocia, rezanie dreva.

Metóda práce s učebnicou, literatúrou a technickou dokumentáciou – žiaci dokážu určiť hlavné myšlienky textu, rozlišovať podstatné znaky, orientovať sa v schémach, grafoch, tabuľkách, výkresoch.

Metóda brainstormingu – metóda riešenia problémov aktívnou skupinou žiakov prostredníctvom nových nápadov a myšlienok v tvorivej atmosfére formou voľnej diskusie na určitú tému.

Situačná metóda – žiaci dostanú opis nejakej situácie alebo prípadu, ktorý sa v praxi stal, aj s úlohami na jeho vyriešenie.

Simulačná metóda – sú pri nej zmenené niektoré z reálnych technických, technologických, fyzikálnych, chemických alebo biologických podmienok výkonu práce. Vyžadujú použitie zvláštnych technických vyučovacích prostriedkov. Medzi najznámejšie patria:

- **simulátor**- napodobňuje sústavu funkcií určitého prostredia,

- **trenažér**- je vybavený programovacími a kontrolnými zariadeniami, ktoré umožňujú porovnávať činnosť žiaka s optimálnou činnosťou, korigovať jej činnosť a majú spätnú väzbu pre učiteľa.

Inscenačná metóda – je dynamická, žiaci hrajú určité roly a v následnej diskusii sa pokúšajú nájsť východisko a riešenie problému.

Metóda čiernej skrinky – ide o uzavretý systém s presne vymedzeným vstupom a výstupom a neznámou alebo čiastočne známou štruktúrou, ktorú je možné posúdiť zo správania sa systému.

Tvorivo-humanistické vyučovanie – ide o rozvoj osobnosti žiaka na humanitných princípoch najmä metódy tvorivého riešenia problémov. Jednou z nich je aj **DITOR**, ktorej autori sú Zelina, Zelinová:

D – definuj problém

I – informuj sa o probléme

T – tvor riešenia

O – ohodnot' riešenia

R – realizuj vybrané riešenie v praxi

Programové vyučovanie – učivo sa rozloží na postupné, logicky na seba nadväzujúce kroky, ktorými žiak postupne prechádza.

Didaktické hry – sú činnosti, ktoré hrovou formou rozvíjajú osobnosť žiaka. Každá didaktická hra by mala obsahovať:

- didaktický cieľ,
- dostatočne prítiažlivý námet,
- primerane ťažkú úlohu,
- jasné a premyslené pravidlá,
- správnu motiváciu,
- vhodné prostredie a celkovú atmosféru.

Pojmové mapy- slúžia na vyjadrenie vzájomných vzťahov medzi pojmami a zároveň znázorňujú ich štruktúru a hierarchiu.

Metódy na rozvoj tvorivých schopností žiakov – originality, flexibility, fluencie, redefinície, senzitivity, elaborácie.

Iné, netradičné metódy – vypracované rôznymi autormi alebo samotnými učiteľmi, pomocou ktorých rozvíjajú kľúčové kompetencie u žiakov, napríklad rôzne druhy krížoviek, Nájdi niekoho kto....pexeso, Mladý reportér, Hľadač informácií, porekadlá, motivačný výzva, metóda Čo? Čo z toho? Čo ďalej? a pod.

Pre názornú ukážku rôznorodého uplatnenia moderných aktivizujúcich metód v odborných predmetoch vyučovaných na Strednej priemyselnej škole dopravnej som vybrala niektoré vyučovacie metódy. Zároveň konkrétnymi príkladmi sú podložené možnosti uplatnenia tej istej metódy na rôznych typoch hodín.

Prípadová štúdia

Podstata metódy spočíva v tom, že žiaci dostanú opis určitej situácie alebo prípadu z niektorej časti preberaného učiva. Opis situácie nemá obsahovať žiaden komentár učiteľa, aby si žiaci mohli utvoriť vlastný názor. Za opisom sú sformulované vhodné úlohy, ktoré majú žiaci vyriešiť. Po oboznámení sa s prípadom učiteľ určí krátky časový limit, v ktorom môžu žiaci klásť doplňujúce otázky, ale iba také, ktoré sa bezprostredne dotýkajú prípadu. Po vyčerpaní otázok nasleduje etapa spoločného hľadania optimálneho riešenia, čiže vyriešenie problému, ktoré musí vychádzať z opisu situácie alebo prípadu a z doplňujúcich otázok. Na záver sa prijme optimálne riešenie (Turek, 2005).

Rola učiteľa pri prípadovej štúdii: manažér diskusie.

Forma výučby: práca v dvojčlenných skupinách.

Možnosti využitia: v expozičnej fáze vyučovacej jednotky na vyriešenie konkrétneho problému, alebo na opakovacej hodine. Prípadové štúdie s vhodným obsahom sa dajú využiť v každom odbornom predmete.

Hodnotenie: hodnotia sa najmä presvedčivé, dobré premyslené a tvorivé doplňujúce otázky a odpovede žiakov. Nie je podstatné hľadanie jedinej správnej odpovede (tá vo väčšine prípadových štúdií ani neexistuje). Dôležitejšie je vedieť reagovať primerane situácii a obhajovať svoj názor.

Požiadavky na dobrú prípadovú štúdiu (Turek, 2005)

- dobrá prípadová štúdia je vyrozprávanie nejakého príbehu- obsahuje zaujímavú zápletku, ktorá apeluje na skúsenosti a zážitky žiakov.
- dobrá prípadová štúdia je zaujímavá, mala by vychádzať z reálneho života a mala by byť dramatická.
- dobrá prípadová štúdia opisuje prípad, ktorý sa stal v posledných piatich rokoch – mala by byť súčasná, aby bola motivujúcejšia.
- dobrá prípadová štúdia umožňuje empatiu s hlavnými postavami príbehu.

- dobrá prípadová štúdia obsahuje aj priamu reč, ktorá uľahčuje pochopenie a empatiu žiakov. Priama reč prípad oživuje, stáva sa realistickejšia a dramatickejšia.
- dobrá prípadová štúdia je pre žiakov relevantná – prípad by mal obsahovať situácie, ktoré žiaci poznajú alebo s ktorými sa stretnú a budú pre nich dôležité.
- dobrá prípadová štúdia má mať jasné edukačné ciele. Učiteľ by mal vedieť odpovedať jednoznačne, presne a správne na otázky typu: Prečo použijem túto prípadovú štúdiu? Čo ňou chcem dosiahnuť u žiakov? Je táto prípadová štúdia pre všetkých primeraná? Nemožno použiť namiesto tejto prípadovej štúdiu inú, vhodnejšiu vyučovaciu metódu?
- dobrá prípadová štúdia provokuje konflikt – obsahuje kontroverzné názory, umožňuje žiakom súhlasiť alebo nesúhlasiť s inými názormi.
- dobrá prípadová štúdia vyžaduje rozhodovanie žiakov.
- dobrá prípadová štúdia umožňuje zovšeobecnenie.
- dobrá prípadová štúdia je krátka (max. 2 strany, dĺžka realizácie nie viac ako 20 minút), avšak opis prípadu by mal byť dostatočne dlhý na prezentovanie všetkých dôležitých informácií, ale nemal by vyvolávať nepozornosť a nudu.

Pomocou prípadových štúdií sa u žiakov rozvíjajú, napríklad klúčové kompetencie ako čítanie s porozumením, schopnosť analyzovať, schopnosť riešiť problémy, schopnosť zovšeobecňovať, schopnosť prijať rozhodnutie, schopnosť jasne a logicky prezentovať dosiahnuté výsledky, schopnosť komunikovať s učiteľom a spolužiakmi, schopnosť oponovať, schopnosť využívať informačno-komunikačné technológie.

Problémové metódy – učiteľ predkladá žiakom úlohy, ktoré obsahujú pre nich neznáme vedomosti a spôsoby činnosti, motivuje a usmerňuje ich pri hľadaní spôsobov a prostriedkov riešenia úlohy.

Problémové vyučovanie využíva predovšetkým metódy problémového výkladu, heuristickú a výskumnú. Učiteľ systematicky zapája žiakov do procesov hľadania a nachádzania riešenia problémov, vďaka čomu sa žiaci učia nadobúdať nové poznatky samostatne, používať už osvojené vedomosti a získavajú skúsenosti z tvorivej činnosti.

Problémové vyučovanie spočíva v tom, že v procese riešenia špeciálne vypracovaného systému problémov a problémových úloh žiaci získavajú skúsenosti z tvorivej činnosti, prebieha tvorivé osvojovanie poznatkov a spôsobov činnosti.

Turek (1982) uvádza nasledovné ciele problémového vyučovania: hlavným cieľom je príprava mládeže na tvorivú prácu, k prejavu tvorivých schopností vo všetkých sférach budúcej činnosti. Explózia informácií, rýchlo sa meniace technológie, produkty výroby a organizácia spoločnosti podmienená rozvojom výrobných síl spôsobujú, že ak sa má človek plnohodnotne a aktívne zaradiť do pulzujúceho prúdu života, treba, aby si osvojil aj prvky trvalejšej hodnoty ako hotové vedomosti. Tými sú metódy, pracovné a životné návyky, schopnosť vidieť pohyb, zmeny, vývoj ako základné prvky orientácie. Každý človek musí v praktickom živote neustále prekonávať ťažkosti, treba riešiť problémy. Preto musí škola v žiakoch rozvíjať schopnosti riešiť problémy, osvojiť si metódy riešenia problémov. Takmer všetko, čo má žiak v učive, je riešením nejakých problémov, ktoré sa riešili nedávno, alebo pred storočiami. Obsahom učiva sú vedomosti, zručnosti a návyky.

Pri problémovom vyučovaní žiaci získavajú podobné kompetencie ako pri riešení prípadovej štúdie alebo projektovom vyučovaní.

Projektové vyučovanie

Ako už bolo uvedené pre absolventa strednej odbornej školy je veľmi dôležité, aby zvládol kľúčové kompetencie pre tú – ktorú pracovnú pozíciu. Významným prvkom vo vyučovaní je spojenie školy a praxe a na to uplatňované nadväzujúce vyučovacie metódy, napr. riešenie problémových úloh v rámci projektového vyučovania. Moje dlhoročné skúsenosti s aplikáciou projektovej vyučovacej metódy potvrdzujú tvrdenie Tureka (2005), že sa pri projektovom vyučovaní rozvíja iniciatíva, samostatnosť, tvorivosť žiakov, kritické myslenie, schopnosť spolupráce, komunikácie, schopnosť učiť sa, riešiť problémy, hľadať informácie, pozitívnym smerom sa rozvíja citová a hodnotová sféra žiakov.

Pri riešení projektov, dotýkajúcich sa praxe a realizovaných v spolupráci s firmami, žiaci majú možnosť aplikovať teóriu v praxi, využiť tvorivosť a svojimi projektmi prispieť k vyriešeniu konkrétneho problému, či navrhnúť racionalizačné riešenia a pod.

Projektové vyučovanie je jednou z moderných aktivizujúcich metód výučby, ktoré umožňuje rozvíjať samostatnosť žiaka pri poznávacej činnosti, ako aj využívať medzi predmetové vzťahy. Podľa charakteristiky môžeme projektové vyučovanie zaradiť medzi problémové metódy výučby. Žiaci nadobúdajú vedomosti a poznatky pomocou riešenia vhodných projektov.

Projekt je úloha alebo séria úloh, ktoré majú žiaci plniť buď individuálne alebo v skupinách.

Turek (2005) uvádza, že projektové vyučovanie je také vyučovanie, v ktorom je projektová metóda hlavnou vyučovacou metódou.

Z hľadiska kognitívnych cieľov projektové vyučovacie umožňuje:

- prehľbovať a rozširovať poznanie,
- integrovať poznatky do uceleného systému poznania,
- rozvíjať tvorivé myslenie,
- uvedomovať si význam a zmysel poznávania.

Pomocou projektového vyučovania sa môžu u žiakov rozvíjať napríklad tieto kompetencie:

- samostatne, aktívne a tvorivo pracovať,
- plánovať vlastnú prácu a dokončiť ju,
- niesť zodpovednosť za svoju prácu,
- pracovať v jednej alebo viacerých skupinách,
- prekonávať prekážky, ktoré vznikajú pri realizácii projektu,
- vyhľadávať vhodné informácie (knihy, odborné články, encyklopédie, internet a pod.),
- selektovať a analyzovať informácie,
- vybrať vhodné informácie pre vyriešenie projektu,
- prezentovať svoju vlastnú prácu, vystupovať, správne sa odborne vyjadrovať,
- argumentovať,
- spolupracovať, komunikovať, tolerovať a prijímať iné názory,
- hodnotiť svoju prácu a prácu svojich spolužiakov.

Učenie praxou (exkurzia)

Je to jedna z vyučovacích metód, ktorá aj podľa Silbermana (1997) žiakom poskytuje príležitosť na vlastnej koži zažiť praktickú aplikáciu študovanej alebo už prevzatej témy v reálnom prostredí. Kúzlom tejto činnosti spočíva v tom, že ju možno použiť v rôznych predmetoch alebo pri akejkoľvek aplikácii. Pri exkurzii sa žiaci majú možnosť zoznámiť s konkrétnym pracovným prostredím, pracovníkmi i pracovnou technikou.

Exkurzia má vtedy význam a prínos, ak majú žiaci možnosť svojimi otázkami získať odpovede na otázky, alebo majú možnosť vyskúšať výkon niektorých činností.

Od učiteľa sa vyžaduje, aby žiakov pripravil na príslušnú exkurziu, t. j. poskytne im základné informácie o firme alebo o téme, ktorá je predmetom exkurzie. Vysvetlí im, že si majú možnosť overiť súlad teórie s praxou. Vyzve žiakov, aby si pripravili otázky, resp. sám pripraví ešte pred exkurziou „podklady“ pre spracovanie výstupu z exkurzie.

Učiteľ ako kritérium hodnotenia môže zvoliť: rozsah získaných informácií, ich spracovanie a vyhodnotenie, aktivitu žiaka, originalitu vyhotovenia, úplnosť a pod.

Výstupom z exkurzie môže byť referát, prípadová štúdia, vyriešenie problému, poznámky a pod.

Kľúčové kompetencie: schopnosť kombinovať, schopnosť komunikácie, schopnosť aplikovať teoretické vedomosti v praxi, pristupovať logicky k riešeniu problémov, aplikovať finančnú gramotnosť, uplatňovať základné matematické postupy v každodenných situáciách, získavať informácie s využitím internetu, pracovať so základným a aplikačným programovým vybavením počítača.

Metóda „riadené písanie poznámok „

Písanie poznámok môže byť rôznym spôsobom, napr. učiteľ nadiktuje osnovu preberaného učiva, príp. napíše na tabuľu, žiaci si opisujú poznámky sprostredkované didaktickou technikou (datapojektor, datavideopojektor...), žiaci si robia poznámky z textu z učebnice a pod. Jednou z metód je tzv. riadené písanie poznámok, kedy si žiaci píšú svoje poznámky do pripraveného formuláru. Aj takáto drobnosť žiaka zaujme viac, než keby mali k dispozícii dopredu hotový namnožený text alebo osnovu výkladu.

Riadené písanie poznámok možno robiť rôznymi technikami, z nich najjednoduchšia je „doplňovanie do prázdnych miest“. Silberman (1997) vo svojej publikácii predkladá pre učiteľov návod, ako uplatniť túto metódu v praxi. Podstatou je, aby si učiteľ pripravil pred vyučovaním podklady na rozdanie s tým, že buď zhrnie hlavné body prednášky nechá v texte voľné miesto na doplňovanie alebo nechá dostatok miesta pre písanie poznámok. Aj tu je možnosť použiť pri písaní poznámok počítač.

Kľúčové kompetencie: schopnosť kombinovať, schopnosť komunikácie, schopnosť selektovať informácie, pristupovať logicky k riešeniu problémov, schopnosť aktívne počúvať prednášky, získavať informácie s využitím internetu, pracovať so základným a aplikačným programovým vybavením počítača, pracovať s prostriedkami IKT a pod.

Metódy opakovania naučenej látky

Ak si žiaci majú možnosť akoukoľvek formou zopakovať látku, ktorú sa práve naučili, napomôže to veľmi trvalému osvojeniu si vedomostí a zručností.

Silberman (1997) uvádza niekoľko metód, ktoré vedú žiakov k aktívnemu zapojeniu sa do výučby a navyše sú pre žiakov zaujímavé a zábavné? Napr. metóda „PEXESO“, Ide o aktívny a zábavný spôsob opakovania látky. Účastníci najprv vytvoria dvojice, ktorých kartičky obsahujú nadväzujúce informácie, a potom z tejto informácie skúšajú ostatných žiakov.

Ďalej sú to metódy ako napr. „Kladenie otázok a získavanie odpovedí“, „Križovka“, „Riskuj“, „Liga majstrov“ a pod.

Partnerské (vrstovnicke) vyučovanie

takto nazval Silberman (1997) skupinu vyučovacích metód ako napr. „Vzájomné vyučovanie skupín“, „Každý je učiteľ“, „Vývesková sekcia“, „Prípadové štúdie vytvorené žiakmi“, „Vrstovnicke vyučovanie“ a „Čo bolo v novinách“. Tieto metódy vyučovania poskytujú žiakom príležitosť sa niečo dobre naučiť a zároveň si pomôcť, pretože žiak

preukáže, že danú tému ovláda tým, že ju vysvetlí druhým. Okrem toho je tu pre učiteľa možnosť doplniť to, čo žiaci pri tejto forme vyučovania vynechali.

Vyučovacia metóda 3P - pozri, porozmýšľaj, popíš patrí podľa Harausovej (2011) k metódam, ktoré sa môžu využiť v úvode vyučovacej jednotky ako motivačná metóda na vzbudenie záujmu o prebrané učivo, alebo na zopakovanie prebraného učiva na konci hodiny.

Okrem uvedených vyučovacích metód medzi moderné koncepcie vyučovacieho procesu patria kooperatívne vyučovanie, systém dokonalého osvojenia učiva (mastery learning), globálna výchova, konštruktivizmus, autentické vyučovanie, modulárno-kreditový systém výučby, otvorené, dištančné a pružné vzdelávanie, elektronické vzdelávanie (e-learning) a mozgovo-kompatibilné učenie (brain-based learning) a pod.

2 OPIS OSVEDČENEJ PEDAGOGICKEJ SKÚSENOSTI

Osvedčená pedagogická skúsenosť opísaná v práci sa týka aplikácie aktívnych vyučovacích metód – v odborných predmetoch vyučovaných na Strednej priemyselnej škole dopravnej v Košiciach, s tým, že niektoré metódy sú aplikované rôznym spôsobom. (Poznámka: uvedené príklady sú vlastným spracovaním autorky)

Študijný odbor 3760 6 prevádzka a ekonomika dopravy pripravuje absolventov so širokým všeobecnovzdelávacím základom, s odbornými teoretickými vedomosťami i praktickými spôsobilosťami tak, že je schopný vykonávať kvalifikovanú cieľavedomú samostatnú činnosť v ekonomickej oblasti, v oblasti zabezpečovania dopravy a prepravy najmä po prevádzkovej stránke, ako i zabezpečiť úkony potrebné pri zasielaní nákladu.

Pre kvalifikované vykonávanie uvedených činností získava absolvent štúdiom široký odborný profil s nevyhnutným všeobecným vzdelaním, s dostatočnou adaptabilitou na príbuzne odbory a logické myslenie, tiež schopnosť aplikovať nadobudnuté vedomosti a schopnosti samostatne, ako aj v tíme.

2.1 Prípadová štúdia

2.1.1 Téma: Taxislužba

Cieľ: zopakovať si podmienky prevádzkovania taxislužby, vypočítať ukazovatele

Forma výučby: práca jednotlivca

Metóda výučby: prípadová štúdia

Možnosti využitia: na opakovacej hodine po skončení príslušného tematického celku alebo ako riešenie problému v rámci fiktívneho pracoviska na hodine praxe

Kľúčové kompetencie: schopnosť riešiť problémy, schopnosť prijať rozhodnutie, orientovať sa v legislatíve, uplatňovať základné matematické postupy v každodenných situáciách, spájať poznatky z jednotlivých predmetov, získavať informácie s využitím internetu, pracovať s prostriedkami IKT

Zadanie:

Firma Taxi, s.r.o. so sídlom v Košiciach, Hlavná 113 vykonáva už niekoľko rokov vnútroštátnu a medzinárodnú taxislužbu. K dispozícii má 15 vozidiel rôznych tried (podrobnosti v tabuľke č. 1) a zodpovedajúci počet vodičov

Tabuľka 1 Prehľad vozidiel vo firme Taxi, s. r. o.

Počet vozidiel	Typ/trieda	Priemerný počet km za mesiac na vozidlo	Spotreba pohonných látok l/100 km	Cena 1 pneumatiky v €	Počet km do výmeny pneumatík
3	nížšia	8750	5	103	55 000
7	stredná	7500	8	120	60 000
5	vyššia	3750	12	150	64 000

(prameň: vlastný návrh)

Otázka č. 1

V minulosti firma zaplatila pokutu, pretože nepredložila pri kontrole správneho orgánu vypracovaný prepravný poriadok. Firma do určeného termínu prepravný poriadok dodatočne vypracovala a predložila na overenie.

Čo je obsahom prepravného poriadku taxislužby?

(max. 5 bodov)

Otázka č. 2

Aké budú náklady na pohonné látky za 1 rok? Zistite aktuálnu cenu pohonných látok a vykalkulujte náklady (zároveň uveďte zdroj informácií a druh pohonnej látky).
(max. 5 bodov)

Otázka č. 3

Pri kalkulácii nákladov pre tvorbu ceny za 1 km najväčšou nákladovou položkou sú náklady na pohonné hmoty, podstatný podiel na nákladoch predstavujú aj pneumatiky. **Aké sú náklady na 1 km na pohonné látky a pneumatiky osobitne za vozidlá nižšej, strednej a vyššej triedy v spoločnosti TAXI, s. r. o.?**
(max. 6 bodov)

Otázka č. 4

Na základe predpokladaného nárastu zákazníkov počas hlavnej turistickej sezóny v mesiacoch júl – august narastie aj jazdný výkon vozidiel na dvojnásobok.

Vymenujte päť položiek dodatočných nákladov, ktoré vzniknú, ak sa jazdný výkon v km zvýši na dvojnásobok.

Vymenujte aspoň tri položky nákladov, ktorých výška sa v danom období nezmení
(max. 7 bodov)

Otázka č. 5

Pre marketingové potreby sa rozhodnete urobiť medzi pasažiermi marketingový anketový prieskum na zistenie ich spokojnosti.

Uveďte päť kľúčových oblastí, na ktoré sa budete pýtať. *(max. 5 bodov)*

Otázka č. 6

Spoločnosť má v pláne obstarat' si nové vozidlo taxislužby s obstarávacou cenou cca 20 000 €. **Zistite vhodný typ vozidla pre taxislužbu a jeho obstarávaciu cenu . Vypočítajte výšku ročného odpisu pripadajúce na novokúpené vozidlo a podiel nákladov na odpisy vozidla na 1 km, ak vozidlo realizuje priemerný čas v prevádzke 250 dní v roku s priemerným jazdným výkonom 300 km.**

(max. 5 bodov)

Otázka č. 7

Od čoho je závislá výška dane z motorového vozidla za osobné vozidlá taxislužby?

(max. 2 body)

Hodnotenie: podľa nasledujúcej stupnice (pridelené body sa prepočítajú na %):

100 % - 85 % = výborný

84 % - 70 % = chválitebný

69 % - 55 % = dobrý

54 % - 40 % = dostatočný

39 % - 0 % = nedostatočný

(prameň: vlastný návrh)

2.1.2 Téma: Vianočná logistika

Ciel': aplikovať získané vedomosti o logistike na životnú situáciu

Forma výučby: práca jednotlivca

Metóda výučby: prípadová štúdia

Možnosti využitia: na opakovacej hodine po skončení príslušného tematického celku
Kľúčové kompetencie: schopnosť riešiť problémy, komunikačné schopnosti, sociálne cítenie, schopnosť jasne a logicky prezentovať svoju prácu, schopnosť tvoriť, pracovať so základným a aplikačným programovým vybavením počítača, pracovať s prostriedkami IKT

Zadanie:

Vianoce sú najkrajšími sviatkami roka, sú sviatkom rodiny, útulného domova, radosti, pokoja, lásky a voňavého ihličia. Počas vianočných sviatkov sme k sebe bližší, snažíme sa urobiť radosť svojim blízkym, priateľom i známym. Nielen posielaním želaní alebo krátkym – „šťastlivé Vianoce!“, „šťastné a veselé!“, ale aj darčekmi. Ľudové múdrosti hovoria: „najkrajší darček je darovaný darček“, aj „malý darček darovaný s láskou má hodnotu drahokamu“.

Vypracujte prípadovú štúdiu s myšlienkou atmosféry vianočných sviatkov u Vás doma a s prepojením na logistiku.

V práci:

a, aplikujte:

1. definíciu logistiky ako „7 S“ – správne veci, na správnom mieste, v správny čas, v správnej kvalite, pre správnych ľudí, od správnych ľudí, za správnu cenu
2. rozšírenie „7S“ o pojem „ekologicky“.

b, vyhotovte vo Worde vianočné venovanie pre člena rodiny.

Rozsah práce: 2 strany, na predtlači

Zadané: začiatkom decembra

Termín: polovica decembra

Kritéria hodnotenia: komplexnosť, nápaditosť, originalita, environmentálny aspekt, úprava, dodržanie odbornej terminológie, využitie IKT v práci

(prameň: vlastný návrh)

2.1.3 Téma: Doprava v Tatrách

Ciel': zopakovať druhy dopravných prostriedkov a druhy dopráv. Na základe analýzy vplyvu dopráv na životné prostredie rozhodnúť o spôsobe dopravy

Forma výučby: práca v dvojiciach

Metóda výučby: prípadová štúdia

Možnosť využitia: na opakovacej hodine po skončení príslušného tematického celku

Časový limit: 30 min

Kľúčové kompetencie: schopnosť riešiť problémy, schopnosť prijať rozhodnutie, orientovať sa v legislatíve, uplatňovať získané vedomosti v každodenných situáciách, spájať poznatky z jednotlivých predmetov, získavať informácie s využitím internetu, pracovať s prostriedkami IKT, prijať rozhodnutia s aspektom ochrany životného prostredia, pripravenosť k interpersonálnym vzťahom

Zadanie:

Rodina pána Jána Šťastného býva v meste na sídlisku. Otec pracuje na železnici, mama je učiteľka na základnej škole, Janka je deviatačka a Marek je žiakom strednej priemyselnej školy dopravnej. Ich koníčkوم je doprava a príroda. V pracovný deň využívajú všetky dostupné druhy dopráv v meste - otec pracuje ako prednosta v neďalekej stanici, teda dochádza do práce vlakom, mama cestuje do práce autobusom

SAD, Janka cestuje do školy trolejbusom a Marek zas električkou. Počas víkendu sa snažia tráviť čas mimo paneláku, chodia pešo na prechádzky do blízkeho okolia alebo na chatu. Celá rodina „osedlá“ bicykle alebo dospelí motorky.

Zatiaľ aj dovolenku strávili spoločne ako rodina. Minulý rok mali „slovenskú“ dovolenku, na chrbát si dali vaky, pribalili spacáky, stany a bicyklami prešli skoro celé stredné a východné Slovensko. Povožili sa na úzkorozchodnej železnici ako aj na plti na Pieninách. Takáto dovolenka sa všetkým páčila, veľa toho videli a zažili. Na tento rok si naplánovali zahraničnú dovolenku. Deti aj mama si preštudovali katalógy cestovných kancelárií, prezreli www stránky. A pretože v rodine platí pravidlo, že všetci majú rovnaké právo navrhnúť miesto a spôsob strávenia voľných dní, v sobotu večer teda zasadala rodinná rada.

„Oci, nám sa veľmi nechce, už máme s kamarátmi rôzne plány na prázdniny, ale keď už máme ísť spolu a mimo Slovenska, poďme k moru. Už sme našli dvojtyždňový pobyt na ostrove Thasos. Poletíme lietadlom z Bratislavy do Thesaloník, odtiaľ autobusom do Kavaly a potom na ostrov trajektom. Je tam krásne, aspoň podľa fotografií a videí na internete. More čisté, piesočnaté pláže, rôzne možnosti zábavy“, navrhli deti.

„Ja navrhujem plavbu loďou po Dunaji. Uvidíme zaujímavé historické mestá, ktoré ležia pri Dunaji, navštívime prístavy, môžeme ísť až k ústiú Dunaja“ povedala mama.

„Poďme na poznávací zájazd vlakom cez Viedeň, Paríž do Barcelony. V každom meste bude prehliadka autobusom a možnosť pozrieť si stanice metra a hlavné stanice. Povezieme sa metrom i autokarom. Budeme to mať vybavené aj s odborným výkladom. Predstavte si tie „špecialitky“ železnice vo Francúzsku a v Španielsku. A tie vláčiky. No a okrem toho ja by som cestoval vlakom zadarmo, pre Vás zas budem mať zľavu na cestovné vlakom, veď som železničiar!“, navrhol zas otec mysliac pritom na rodinný rozpočet.

„No super, už máme po mori“ zahundrali deti.“ Zbohom meine blue Donau“ vzdychla mama. Vtom zazvonil telefón. Zdvihol ho otec: „Volá Jirka z Prahy!“ hovorí smerom k rodine. A potom sa už ozýva len, hm, výborne, samozrejme, myslím, že budú nadšení, fajn, superovateľný návrh, dohodneme sa, čo najskôr dostaneš odpoveď, pozdrav rodinu, ahaj.

Jirka z Prahy je spolužiak z vysokej školy, ktorý má tiež dve deti - Barborku, žiačku na gymnáziu, Petra - deviataka. Priateľstvo medzi rodinami je už od študentských čias, každoročne strávia spolu časť dovolenky, Silvestra oslavujú na striedačku, raz v Česku, potom na Slovensku. Nielen rodičia spolu dobre vychádzajú, ale aj deti, ktoré skrz toto priateľstvo majú veľa česko-slovenských kamarátov.

Keď otec vošiel do izby, všetci sa naňho obrátili s otázkou v očiach.

„Museli zrušiť dovolenku v Chorvátsku kvôli pracovným povinnostiam Evy, takže navrhli, aby sme strávili spoločne 10 dní dovolenky v Tatrách. Ja som mu povedal, že to s Vami preberiem a ozvem sa. Čo poviete?“, obrátil sa na nich otec.

„A príde aj Barborka a Peter?“ pýta sa Janka. „Áno, dokonca príde s nimi aj Mirka, spolužiačka Barborky a keď sa vrátíme z Tatier, mladí zostanú u nás ešte ďalší týždeň.

Tak čo, na dovolenku do Tatier alebo preč zo Slovenska?“ Trojhlasne sa ozvalo: „TATRY! A ubytovanie klasicky – na Štrbe.“

Pán šťastný si sadol za počítač a ako vždy precízne pripravil **plán dovolenky a dopravy**.

Úlohy:

1. Prečítajte si pozorne prípadovú štúdiu

2. Na základe už získaných vedomostí z iných predmetov popíšte druhy dopravných prostriedkov a druhy dopráv, ktoré sa môžu využiť v meste a vo Vysokých Tatrách.
3. Poradte pánovi Jánovi pri voľbe dopravy a dopravných prostriedkov so zreteľom na ochranu životného prostredia.
4. Navrhnete „cestovný plán“ na jeden deň, v ktorom použijú ozubnicovú železnicu (zubačku) zo Štrby na Štrbské pleso a odtiaľ TEŽ do Tatranskej Lomnice a naspäť s cestovným poriadkom. Svoj návrh zdôvodnite.
5. Na www stránke Železníc SR zistíte, aké budú mať zľavy na cestovnom, prípadne iné bonusy. Popíšte ich.

Poznámka: riešenie vypracujte pomocou IKT a vytlačte na predpísanú predtlač

Vyhodnotenie:

1. Kritéria hodnotenia:

a, vypracovanie práce:

- komplexnosť
- správnosť
- originalita
- úprava
- využitie IKT (Word, Excel, internet)

b, každá úloha max. 3 body

2. hodnotenie ako v podkapitole 2.1.1.

(prameň: vlastný návrh)

2.2 Problémová úloha

2.2.1 Téma: Obstarávací logistika

Cieľ: riešiť dopravný problém optimalizačnými metódami, analyzovať výsledky a navrhnúť optimálne riešenie

Forma výučby: práca jednotlivca

Metóda výučby: problémová úloha

Možnosti využitia: na opakovacej hodine po skončení príslušného tematického celku alebo ako riešenie problému v rámci fiktívneho pracoviska na hodine praxe

Kľúčové kompetencie: schopnosť riešiť problémy, schopnosť prijať rozhodnutie, pristupovať logicky k riešeniu problémov, orientovať sa na mape, uplatňovať základné matematické postupy v každodenných situáciách, získavať informácie s využitím internetu, pracovať so základným a aplikačným programovým vybavením počítača, pracovať s prostriedkami IKT

Zadanie:

Ste organizátorom futbalového turnaja žiakov SŠ Košického regiónu. Futbalové zápasy sa odohrajú na futbalových štadiónoch v Košiciach a v okolí Košíc. Vašou úlohou je vyriešiť problém dovozu občerstvenia, t. j. zabezpečiť pre účastníkov občerstvenie (pizzu + nealko) včas.

Umiestnenie pizzerií a ich kapacita, miesta športových stretnutí a počet pizz, náklady na obstaranie občerstvenia v € sú uvedené v tabuľke:

Tabuľka 2 Základné údaje pre dopravný problém

Pizzeria/Štadión	Vyšné Opátske	Budimír	Haniska pri Košiciach	Čaňa	Kapacita
Košice	3	4	6	8	200
Medzev	5	7	9	10	180
Valaliky	6	9	4	4	130
Potreba	150	110	130	120	?

prameň: Weiszerová (2007)

Úlohy:

1. posúďte, či ide o vyrovnanú dopravnú úlohu (max. 1 bod)
2. vypočítajte minimálne náklady na zabezpečenie občerstvenia pre účastníkov turnaja
a, indexovou metódou
b, Vogel – aproximačnou metódou. (max. 8 bodov)
3. porovnajte výsledky a vyvodte záver (max. 2 body)
4. rozvoz občerstvenia znázorníte graficky pomocou googlemaps.com Jednotlivé trasy farebne rozlíšte (max. 3 body)
5. vypočítajte, koľko bude trvať rozvoz občerstvenia na všetky štadióny, ak pri 1 preprave je doba nakládky $t_n = 12$ min., doba vykládky $t_v = 9$ min., technická rýchlosť $V_{tech} = 60$ km/hod (max. 2 body)

Poznámka: riešenie vypracujte pomocou IKT a vytlačte na predpísanú predtlač

Hodnotenie: ako v podkapitole 2.1.1.

(prameň: vlastný návrh)

2.2.2 Téma: Optimálne umiestnenie distribučného skladu

Cieľ: riešiť problém z praxe a vysvetliť navrhnuté optimálne riešenie

Forma výučby: práca jednotlivca

Metóda výučby: problémová úloha

Možnosti využitia: na opakovacej hodine po skončení príslušného tematického celku alebo ako riešenie problému v rámci fiktívneho pracoviska na hodine praxe

Kľúčové kompetencie: schopnosť riešiť problémy, schopnosť prijať rozhodnutie, pristupovať logicky k riešeniu problémov, orientovať sa na mape, uplatňovať základné matematické postupy v každodenných situáciách, získavať informácie s využitím internetu, pracovať so základným a aplikačným programovým vybavením počítača, pracovať s prostriedkami IKT

Zadanie:

Obchodná firma má 4 hlavné predajne rozmiestnené v Košickom regióne. Požadované množstvo tovaru pre jednotlivé predajne: 1000, 500, 800, 1200 jednotiek za výpočtové obdobie. Pre optimálne zásobovanie chce v príslušnej lokalite zriadiť distribučný sklad. Cieľom riešenia problémovej úlohy je nájsť pomocou jednoduchých pomôcok – mapy, pravítka a kalkulačky optimálne umiestnenie distribučného skladu.

Úlohy:

1. pomocou mapy a pravítka zistíte a do tabuľky uved'te súradnice jednotlivých miest, v ktorých sú predajne
2. do tabuľky doplňte požadované množstvo tovaru
3. váženým aritmetickým priemerom vypočítajte súradnice distribučného skladu
4. lokalizáciu predajní a distribučného skladu znázorníte graficky prostredníctvom www.maps.google.sk.
5. zdôvodnite, prečo sa rieši „optimálne“ umiestnenie skladu
6. úlohu vypracujte a odovzdajte na predpísanej predtlačí

Kritériá hodnotenia:

1. vypracovanie každej úlohy - max. 2 body
2. nápaditosť, originalita - max. 1 bod
3. dodržiavanie normovanej úpravy pri vyhotovení 2. A 5. Úlohy - max. 1 bod
4. úprava – max. 1 bod.

Hodnotenie ako v podkapitole 2.1.1.

(prameň: vlastný návrh)

2.3 Projektové vyučovanie

2.3.1 Téma: Zasielateľská a logistická firma

Cieľ: spracovať problematiku o zasielateľskej firme z hľadiska jej technickej základne, personálneho obsadenia

Forma výučby: práca jednotlivca

Metóda výučby: projektová metóda

Možnosti využitia: v expozičnej fáze vyučovacej hodiny na hodine cvičenia z prepravy, informačných technológií v doprave alebo ako riešenie problému v rámci fiktívneho pracoviska na hodine praxe

Kľúčové kompetencie: schopnosť riešiť problémy, schopnosť prijať rozhodnutie, pristupovať logicky k riešeniu problémov, získavať informácie s využitím internetu, pracovať so základným a aplikačným programovým vybavením počítača, pracovať s prostriedkami IKT, kritické a tvorivé myslenie, precíznosť a presnosť v práci, vytvoriť gramaticky a pravopisne správne texty, dodržiavať normatívnu úpravu písomností

Zadanie:

Na základe informácií získaných na hodinách logistiky, prepravy a zasielateľstva, praxe a pod. a dostupných informácií z odborných časopisov, internetu a pod.

1. **navrhните:**

- a, názov a logo zasielateľskej firmy
- b, identifikačné údaje o firme (sídlo, zameranie, právna forma, IČO, DIČ, ...)
- c, logistické činnosti vykonávané firmou
- d, organizačnú štruktúru firmy - názvy jednotlivých pracovných pozícií zvol'te podľa Kartotéky typových pozícií zverejnených na www.istp.sk vypracovaných Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny.
- e, materiálne – technické vybavenie firmy, počet a druh dopravných prostriedkov, manipulačných zariadení, atď.

2. **vypracujte** inzerát a propagačný leták na činnosť firmy

3. Zostavte „**Dotazník logistických služieb**“ pre svoju firmu. Z dotazníka sa musia zistiť údaje o budúcom zákazníkovi, o tom, o aké logistické služby má záujem,

- v akom rozsahu, konkrétne údaje o zásielkach, o obale, počte paliet, kontajneroch, spôsobe skladovania atď.
4. Analyzujte pracovnú pozíciu – logistik
 - a, v dennej tlači alebo na internete vyberte nájdite inzerát na pracovné miesto – logistik.
 - b, zistite, aké požiadavky zamestnávateľ požaduje od uchádzača o zamestnanie
 - c, porovnajte požiadavky zamestnávateľa s požiadavkami pre výkon práce podľa www.istp.sk
 5. Napíšte aktuálnu žiadosť o prijatie do zamestnania na toto miesto.
(V žiadosti nezabudnite uviesť požiadavku ochrany Vašich osobných údajov)
 6. Vyhotovte prezentáciu firmy v PowerPointe
 7. Projekt vypracujte na počítači a odovzdajte na predpísanej predtlačí.

Kritéria hodnotenia:

1. vypracovanie každej úlohy - max. 2 body
2. nápaditosť, originalita - max. 1 bod
3. dodržiavanie normovanej úpravy pri vyhotovení 2. a 5. úlohy - max. 1 bod
4. úprava – max. 1 bod.

Hodnotenie ako v podkapitole 2.1.1.

(prameň: vlastný návrh)

2.3.2 Téma: Rozšírenie podnikateľských aktivít vo firme ...

Cieľ: analyzovať činnosti zasielateľskej (prípadne firmy iného zamerania) firmy z hľadiska jej zamerania a úspešnosti a navrhnúť nové, efektívne činnosti

Forma výučby: práca jednotlivca

Metóda výučby: projektová metóda

Možnosti využitia: ako samostatná práca žiaka v rámci Stredoškolskej odbornej činnosti, ako projekt určený pre obhajobu v rámci praktickej časti maturitnej skúšky, alebo ako riešenie problému v rámci fiktívneho pracoviska na hodine praxe

Kľúčové kompetencie: schopnosť analyzovať a riešiť problémy, schopnosť prijať rozhodnutie, pristupovať logicky k riešeniu problémov, získavať informácie s využitím internetu, pracovať so základným a aplikačným programovým vybavením počítača, pracovať s prostriedkami IKT, kritické a tvorivé myslenie, precíznosť a presnosť v práci, plánovať vlastnú prácu a dokončiť ju, samostatne, aktívne a tvorivo pracovať, správne sa odborne vyjadrovať

Zadanie:

Vypracujte projekt na rozšírenie podnikateľských aktivít v konkrétnej zasielateľskej a logistickej firme. Informácie potrebné k vypracovaniu získajte priamo od pracovníkov firmy, z interných materiálov firmy, z verejne dostupných zdrojov (časopisy, Internet ..)

Konzultácie k prípadným problémom poskytne príslušný vyučujúci – konzultant.

Práca má mať 2 časti: teoretickú a praktickú. Rozsah 25 strán. Prílohou práce môžu byť vyplnené tlačivá, fotografie, grafy atď. Vyhotovenie práce musí byť podľa normy. Súčasťou práce je aj prezentácia v Power Pointe.

Práca bude pozostávať okrem obsahu, úvodu, metodiky z týchto častí:

- 1 Základné pojmy
- 2 Logistické činnosti
 2. 1 Všeobecne o logistických činnostiach

- 2. 2 Dopravné, zasielateľské a logistické činnosti
 - 2. 2. 1 Dopravné činnosti
 - 2. 2. 2 Zasielateľské činnosti
 - 2. 2. 3 Logistické činnosti
- 2. 3 Outsourcingové činnosti
- 3 Návrh na rozšírenie podnikateľských aktivít vo firme
 - 3. 1 Charakteristika firmy
 - 3. 1. 1 Základné údaje a zameranie firmy
 - 3. 1. 2 Technická základňa firmy
 - 3. 2 Návrh na rozšírenie podnikateľských aktivít
 - 3. 2. 1 ... (doplňte)
 - 3. 2. 2 ... (doplňte)
 - 3. 3 Realizácia rozšírenia živnosti
- Záver
- Resumé
- Zoznam použitej literatúry
- Prílohy

Hodnotenie projektu je komplexné – hodnotí sa komplexnosť práce, originalita, nápaditosť a realizovateľnosť návrhov, spojenie teórie s praxou, spolupráca s konkrétnou firmou, znalosť pomerov vo firme, environmentálny aspekt návrhov, celkové spracovanie – úprava, dodržanie normy pri písaní práce, jazyková a gramatická správnosť, vypracovanie prezentácie a spôsob obhajoby projektu.

(prameň: vlastný návrh)

2.4 Učenie v praxi (exkurzia)

2.4.1 Téma: Zásobovanie

Cieľ: riešiť problém z praxe a vysvetliť navrhnuté optimálne riešenie

Forma výučby: práca jednotlivca alebo práca v dvojiciach

Metóda výučby: učenie v praxi

Možnosti využitia: na opakovacej hodine po skončení príslušného tematického celku alebo ako riešenie problému na hodine praxe

Kľúčové kompetencie: schopnosť riešiť problémy, schopnosť komunikácie, schopnosť prijať rozhodnutie, pristupovať logicky k riešeniu problémov, orientovať sa na mape, aplikovať finančnú gramotnosť, uplatňovať základné matematické postupy v každodenných situáciách, získavať informácie s využitím internetu, pracovať so základným a aplikačným programovým vybavením počítača, pracovať s prostriedkami IKT, spoločensky vystupovať

Zadanie:

Ste pracovníkmi dopravnej firmy. Poverili Vás urobiť prieskum trhu, zistiť údaje o plánovaných tovaroch na prepravu a spôsobe ich prepravy.

Pri prieskume si pozorne všímajte miesto uloženia tovaru, spôsob uloženia, balenie, druh obalu, množstvo, manipulačnú jednotku, označenie a pod.

Pri exkurzii v obchodných domoch HORNBAACH a BAUMAX:

1. zistite a zapíšte si na pripravenú kartičku základné údaje o tovaroch : (každá dvojica má určené 3 druhy tovarov) :
 - presný názov, príp. výrobcu, dodávateľa, distribútora
 - mernú jednotku
 - počet kusov v balení alebo kg alebo ...
 - cena v €/jednotku, €/balenie
 - spôsob balenia,
 - prepravný obal
 - spôsob uloženia v obchode
 - v prípade, ak tovar je na palete alebo v kontejneri, koľko ks, kg je na jednej palete alebo kontejneri, t. j. ako je vytvorená manipulačná jednotka
 - spôsob fixácie pri manipulácii a pod.
 - druh manipulačného prostriedku pre manipuláciu
2. na základe zistených údajov spracujte problematiku prepravy, t. j. druh dopravného prostriedku, spôsob naloženia, naložené množstvo atď.
3. porovnajte ponuku zadaných tovarov v Hornbachu a Baumaxe
4. zvolte si 6 miest určenia pre prepravu zásielok a pomocou www.maps.google.sk zistite prepravnú vzdialenosť z Košíc
5. celú úlohu vypracujte pomocou IKT na predpísanej predtlačí

Hodnotenie: komplexnosť, nápaditosť, originalita, environmentálny aspekt, úprava
(prameň: vlastný návrh)

2.4.2 Téma: Činnosť zasielateľskej a logistickej firmy

Cieľ: overiť využitie teoretických vedomostí v praxi

Forma výučby: práca jednotlivca, skupinová exkurzia

Metóda výučby: Čo? Čo z toho? Čo ďalej?

Možnosti využitia: na opakovacej hodine po skončení príslušného tematického celku alebo ako získavanie skúseností na hodine praxe

Kľúčové kompetencie: schopnosť organizovať, schopnosť komunikácie, schopnosť aplikovať teoretické vedomosti v praxi, pristupovať logicky k riešeniu problémov, získavať informácie s využitím internetu, pracovať so základným a aplikačným programovým vybavením počítača, pracovať s prostriedkami IKT, vystupovať na verejnosti.

ÚVOD:

Žiaci absolvujú odbornú exkurziu v zasielateľskej a logistickej firme spojenú s odborným výkladom a ukázkou práce dispečerov, logistov, exkurziu v sklade a v ostatných prevádzkových priestoroch firmy.

Na nasledujúcich hodinách v škole žiaci diskutujú, resp. písomne odpovedajú na otázky na odpovedových kartičkách:

Meno a priezvisko, trieda

NÁZOV AKCIE:

EXKURZIA V ZASIELATEĽSKEJ A LOGISTICKEJ FIRME

Exkurzia vo firmemala za cieľ získať informácie o zasielateľských a logistických činnostiach v konkrétnej firme.

Stručne odpovedajte na nasledujúce otázky:

„ČO?“

Čo ste sledovali počas exkurzie?

.....
Aké pocity ste počas exkurzie prežívali?

„ČO MI TO PRINIESLO?“ alebo „ČO Z TOHO?“

Aký bol prínos exkurzie pre vás?

.....
Čo ste sa nové naučili?

.....
Čo sa vám potvrdilo v praxi z teórie?

„ČO ĎALEJ?“

Ako ovplyvnila exkurzia vaše ďalšie vzdelávanie?

.....
Ako ovplyvnila exkurzia vaše plány do budúcnosti?

.....
Odporúčite uskutočniť podobnú exkurziu aj pre iných žiakov príp. v aj v inej firme?

(prameň: vlastný návrh)

2.5 Metóda „Riadené písanie poznámok“

2.5.1 Téma: Logistické služby v osobnej doprave

Cieľ: zapojiť žiakov do vyučovania formou aktívneho počúvania

Forma výučby: práca jednotlivca

Metóda výučby: informačno – receptívna metóda v rámci frontálneho vyučovania

Možnosti využitia: pri prednáške alebo výklade nového učiva

Kľúčové kompetencie: schopnosť čítať s porozumením, schopnosť triedenia informácií, schopnosť komunikácie, schopnosť prijať rozhodnutie, pristupovať logicky k riešeniu problémov, pracovať s prostriedkami IKT, pohotovosť pri zapisovaní

Postup: Žiaci dostanú pracovný list s textom, kde sú vynechané prázdne miesta na doplnenie poznámok. Učiteľ vyzve žiakov, aby s využitím svojich schopností aktívne počúvať rozdane materiály doplnili.

LOGISTICKÉ SLUŽBY V OSOBNEJ DOPRAVE

Logistické služby sú

Nárast spolu **s rozvojom nákladnej automobilovej dopravy** sa mimoriadne **nepriaznivo prejavuje** najviac v týchto oblastiach:

- zvýšenia nárokov na budovanie cestnej dopravnej infraštruktúry
- nepravidelnosti v cestnej doprave
- poklesu efektívnosti osobnej hromadnej i nákladnej dopravy

a v oblasti ohrozujúce

Za účelom optimálneho zabezpečenia osobnej dopravy v mestských aglomeráciách sa u nás zaviedli prepravné (dopravné) systémy, v ktorých pôsobia, mestské dopravné podniky a

⇒ Základným logistickým cieľom je optimálne uspokojenie prepravných potrieb cestujúcich. ⇒

Hlavné faktory ovplyvňujúce voľbu cestujúceho sú:

-
-
-
-
-
-

Celková doba prepravy „od dverí ku dverám“ je tvorená nasledujúcimi fázami, tvoriacimi **základný logistický reťazec v osobnej doprave:**

(prameň: vlastný návrh)

- ⇒
- ⇒
- ⇒
- ⇒
- ⇒

(prameň: vlastný návrh)

2.6 Metóda opakovania naučenej látky

2.6.1 Téma: Základné pojmy dopravy

Ciel': upevniť získané vedomosti a poznatky. Nájsť k pojmu jeho opis alebo naopak, nájsť opis k príslušnému pojmu

Forma výučby: individuálne alebo vo dvojiciach

Metóda výučby: reproduktívna metóda opakovania naučenej látky „Pexeso“

Možnosti využitia: na opakovacej hodine po skončení príslušného tematického celku alebo v úvode vyučovacej jednotky v rámci motivácie

Kľúčové kompetencie: schopnosť čítania s porozumením, schopnosť triedenia informácií, schopnosť komunikácie, schopnosť prijať rozhodnutie, pristupovať logicky k riešeniu problémov, pracovať s prostriedkami IKT, pohotovosť v rozhodovaní

Postup:

1. Každý žiak dostane „náhodnú“ kartičku s pojmom alebo s definíciou (trieda má napr. 24 žiakov):

doprava	cieľavedomá ľudská činnosť
preprava	zmena v priestore a v čase
dopravca	vlastní alebo prenajíma dopravný prostriedok
prepravca	spoločný názov pre prijímateľa a odosielateľa
prepravná zmluva	nákladný list, cestovný lístok
dopravný prostriedok	auto, lietadlo, vlak, loď
dopravné zariadenie	lanovka, dopravný pás, pohyblivé schody
dopravná cesta	cesta, diaľnica, železničná trať, vzdušný koridor
zasielateľ	obstaráva prepravu
výrobok „dopravy“	užitočný efekt
manipulačná jednotka	1 kus alebo niekoľko kusov spojených v 1 celok
manipulačný prostriedok	vysokozdvižný vozík, žeriav,

(prameň: vlastný návrh)

2. žiaci si hľadajú kartičky s priradujúcim pojmom alebo definíciou. Potom si dvojica sadne spolu do lavice.
3. jednotlivé dvojice budú skúšať ostatných spolužiakov tým, že prečítajú definíciu alebo príklad svojho pojmu a ostatní žiaci majú tiež uhádnuť pojem alebo definíciu

2.7 Metóda „Čo bolo v novinách“

2.7.1 Téma: Doprava v každodennom živote

Ciel: upevniť získané vedomosti a poznatky, spojiť teóriu s praktickým životom.

Forma výučby: skupinové

Metóda výučby: reproduktívna metóda opakovania naučenej látky

Možnosti využitia: na opakovacej hodine po skončení príslušného tematického celku alebo v úvode vyučovacej jednotky v rámci motivácie

Kľúčové kompetencie: schopnosť čítania s porozumením, schopnosť triedenia informácií, schopnosť komunikácie, schopnosť prijať rozhodnutie, pristupovať logicky k riešeniu problémov, pracovať s prostriedkami IKT,

Postup:

1. Učiteľ vyzve žiakov, aby si na hodinu priniesli články z novín a časopisov, úvodníky a kreslené vtipy súvisiace s témou hodiny
2. rozdelí triedu do 2 skupín. Žiaci v jednotlivých skupinách skompletizujú svoje materiály a vyberú dve alebo tri najzaujímavejšie články.
3. skupiny sa spoja a zástupcovia obidvoch skupín budú referovať o najzaujímavejších článkoch
4. požiadajte žiakov o pripomienky, postrehy k predneseným článkom
5. články z novín môžu ďalej slúžiť na ďalšiu diskusiu, môžu byť podkladom pre vypracovanie prípadovej štúdie alebo projektu.

(prameň: vlastný návrh)

2.8 Metóda „3P – Pozri, Porozmýšľaj, Popíš“

2.8.1 Téma: Technická základňa v doprave

Ciel: na základe doterajších znalostí odborne popísať obrázok

Forma výučby: vo dvojiciach

Metóda výučby: reproduktívna, fixačná metóda

Možnosti využitia: na opakovacej hodine po skončení príslušného tematického celku alebo v úvode vyučovacej jednotky v rámci motivácie

Kľúčové kompetencie: schopnosť čítania s porozumením, schopnosť triedenia informácií, schopnosť komunikácie, schopnosť prijať rozhodnutie, pristupovať logicky k riešeniu problémov, pracovať s prostriedkami IKT, akceptovanie iných názorov, schopnosť odborného vyjadrovania sa

Postup:

1. Učiteľ si pripraví 3 obrázky s tematikou technickej základne
2. Oboznámi žiakov s cieľom aktivity
3. Rozdelí žiakov do dvojíc a každej dvojici odovzdá jeden obrázok
4. Žiaci si prezrú pozorne obrázok v priebehu 3 minút, zapíšu si základné informácie, ktoré budú prezentovať
5. Po skončení 3 minút, z 3 dvojíc jeden odborne popíše daný obrázok v priebehu jednej minúty
6. Vyzve tých žiakov, ktorí majú rovnaký obrázok, aby odsúhlasili odpoveď alebo opis doplnili
7. Ak je aktivita realizovaná na začiatku hodiny môže sa nadviazať s novým učivom

Ukážka obrázkov na tému: Technická základňa v doprave

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

(fotografie: autor)

(prameň: vlastný návrh)

ZÁVER

Ako už bolo uvedené pre absolventa strednej odbornej školy je veľmi dôležité, aby zvládol kľúčové kompetencie pre tú – ktorú pracovnú pozíciu. Významným prvkom vo vyučovaní je spojenie školy a praxe a na to uplatňované nadväzujúce vyučovacie metódy, napr. riešenie problémových úloh v rámci projektového vyučovania. Moje dlhoročné skúsenosti s aplikáciou projektovej vyučovacej metódy potvrdzujú tvrdenie Tureka (2005), že sa pri projektovom vyučovaní rozvíja iniciatíva, samostatnosť, tvorivosť žiakov, kritické myslenie, schopnosť spolupráce, komunikácie, schopnosť učiť sa, riešiť problémy, hľadať informácie, pozitívnym smerom sa rozvíja citová a hodnotová sféra žiakov.

Tvorivosť (kreativita) je pojem, ktorý je spojený s produkciou niečoho nového, lepšieho, dokonalejšieho, racionálnejšieho, efektívnejšieho, lacnejšieho, zdravšieho, inovovaného a pod. ako bolo doteraz. Takáto produkcia by mala uľahčiť a skvalitniť život človeka. Schopnosť človeka tvoriť je umiestnená na najvyššom stupni hierarchie jeho schopnosti. Preto je nevyhnutné, aby aj na stredných odborných školách sa rozvoj tvorivosti stal hlavným cieľom vyučovania (Turek, 2000).

Na Strednej priemyselnej škole dopravnej v odborných predmetoch doprava, preprava, logistika, prax a pod. sa „nevyrábajú“ hotové výrobky, ale žiaci majú možnosť uplatniť svoju kreativitu pri vypracovaní rôznych zadaní, referátov, projektov a pod. napr. tým, že navrhnu názov a logo dopravnej, zasielateľskej a logistickej firmy, propagačné materiály pre firmu, prezentácie, vypracujú podnikateľský plán, vyriešia dopravný problém, navrhnu logistický prepravný reťazec a pod. Veľké možnosti tvorivosti sú aj v oblasti ekológie, odpadovej a recyklačnej logistike. Je na vyučujúcom, ako tieto možnosti tvorivosti, burzy nápadov využije pri príprave na vyučovaciu hodinu.

V tejto práci týkajúcej sa osobnej osvedčenej pedagogickej skúsenosti som chcela ukázať na niekoľkých príkladoch, aké má možnosti aj učiteľ odborných predmetov pri výbere vhodných aktivizujúcich vyučovacích metód, tak aby mohol uplatniť svoje pedagogické majstrovstvo na to, aby jeho práca vo výchovno-vzdelávacom procese bola úspešná.

Aktivizujúce metódy dávajú učiteľovi možnosť získať pocit dobre vykonanej práce, hoci na úkor časovo náročnej prípravy:

„Dôležitosť znalostí sa prejaví až v ich využití.“ Konfucius.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. Blaško, M. 2012. Úvod do modernej didaktiky I. (*Systém tvorivo-humanistickej výučby*). Aktualizované vydanie. KIP TU, Košice. 2012 Dostupné na: <<http://web.tuke.sk/kip/main.php?om=1300&res=low&menu=1310>>.
2. Harausová, H. 2011. Ako aktivizujúco vyučovať odborné predmety, Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava. 2011. Dostupné na: http://www.mpc-edu.sk/library/files/harausov_a4_web.pdf, ISBN: 978-80-8052-396-1
3. Konceptia nového Kurikula. Organizačné spôsoby a metódy výučby. Dostupné na: http://www2.statpedu.sk/buxus/generate_page.php_page_id=857.html
4. Lerner, I. J. 1986. Didaktické základy metód výuky. SPN, Praha. 1986.
5. Petty, G. 1993. Moderní vyučování. Portál, Praha. 1993, ISBN 978-80-7367-427-4
6. Silberman, M. a kol. 1997. 101 Metod pro aktivní výcvik a vyučování. Portál, Praha. 1997. ISBN: 80-7178-124-X
7. Turek, I. 2005. Inovácie v didaktike. Bratislava : MPC, 2005. ISBN 80-8052-230-8.
8. Weiszerová, M. 2007. Logistika v doprave. Kontakt Plus, Bratislava. 2007. ISBN: 978-80-88855-76-7